

Konsekvensutredning av Jordbruksverkets förslag till ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:79) om saluföring m.m. av förökningsmaterial av prydnadsväxter samt av annat föröknings- och plantmaterial av grönsaker än utsäde

A Allmänt

Ändring av trädgårdsföreskrifterna på grund av införlivandet av tre kommissionsdirektiv som rör fruktplantor

Jordbruksverket har tagit fram föreskrifter som avser saluföring av förökningsmaterial för fruktplantor och fruktplantor avsedda för fruktproduktion (fruktplantföreskrifterna). Föreskrifterna är en del i att införliva tre kommissionsdirektiv som rör saluföring av förökningsmaterial för fruktplantor och fruktplantor avsedda för fruktproduktion. Föreskrifterna ska träda i kraft den 1 januari 2017.

Jordbruksverket har valt att samla alla regler som gäller fruktplantor i en föreskrift. Detta innebär att de regler om fruktplantor som idag finns i Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2004:79) om trädgårdsväxters sundhet m.m. (trädgårdsföreskrifterna) måste flyttas till de nya fruktplantföreskrifterna.

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Tydligare föreskrifter

Idag innehåller trädgårdsföreskrifterna regler som gäller förökningsmaterial av grönsaker (utom utsäde), prydnadsväxter och fruktplantor. De innehåller även regler om hur företag ska uppfylla krav kopplade till skyddsåtgärder motspridning av växtskadegörare¹ och bekämpning av potatiscystnematoder². Reglerna baseras på en rad olika EU-direktiv. Syftet med att samla alla regler kopplade till hur företagaren i praktiken ska uppfylla kraven, var från början att förenkla för de som är berörda. Det faktum att reglerna har utökats och förändrats sedan trädgårdsföreskrifterna togs fram 2004, har inneburit att föreskrifterna nu anses svåröverskådliga och otydliga. Detta beror bland annat på att reglerna för de olika växtslagen skiljer sig åt.

Vi har därför valt att bryta ut alla de regler som enbart rör saluföring av fruktplantor från trädgårdsföreskrifterna. Övriga regler har vi i stort sett inte gjort några ändringar i, med några få

¹ Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:94) om skyddsåtgärder mot spridning av växtskadegörare;

² Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2010:46) om bekämpning av potatiscystnematoder

undantag. På så sätt har vi gjort ett första steg i att förenkla läsandet av föreskrifterna bland annat för berörda företag.

Vad innebär ändringarna i trädgårdsföreskrifterna?

Ändringarna innebär att alla regler som är kopplade till saluföring av förökningsmaterial för fruktplantor och fruktplantor avsedda för fruktproduktion tas bort från trädgårdsföreskrifterna med ett undantag. Det gäller andra fruktplantor och förökningsmaterial för fruktplantor avsedda för fruktproduktion än de som omfattas av direktivet 2008/90/EG. Dessa får hanteras på samma sätt som prydnadsväxter. Ett exempel är havtorn som inte omfattas av direktiven.

Vi gör även några redaktionella ändringar för att förtydliga reglerna men ändringarna innebär ingen ändring i sak.

Regler som har inneburit instruktioner för Jordbruksverkets egna kontroller och provtagningar tas bort. Vi kommer i stället ta fram beslutade kontrollinstruktioner.

Vi ändrar även namnet på föreskriften för att bättre spegla innehållet i föreskriften.

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

De tre genomförandedirektiven för saluföring av fruktplantor måste införlivas i svensk lagstiftning. Görs inte det skulle det kunna leda till överträdelseförfarande mot Sverige i EU-domstolen.

En alternativ lösning skulle vara att införliva de tre genomförandedirektiven i trädgårdsföreskrifterna. Detta skulle dock inte vara en önskvärd lösning, i och med att ett helt nytt certifieringssystem gällande endast fruktplantsförökningsmaterial och fruktplantor införs och som skiljer sig från det svenska. Jordbruksverket anser att det lämpar sig bäst att dessa bestämmelser hålls avskilda från de som gäller för övriga trädgårdsväxter, där det svenska certifieringssystemet tillämpas. Det är därför bättre att alla bestämmelser som rör fruktplantor lyfts ut ur trädgårdsföreskrifterna.

Nedan beskriver vi vilka ändringar vi gjort i föreskrifterna.

Kapitel 1 Allmänna bestämmelser

1- 2 §§ Inledande bestämmelser

Här framgår att föreskrifterna inte längre gäller för fruktplantor och förökningsmaterial för fruktplantor avsedda för fruktproduktion som omfattas av direktivet 2008/90/EG. Däremot gäller de fortfarande för andra växter som vi i Sverige använder för yrkesmässig fruktproduktion, till exempel hagtorn.

3 § Definitioner

Definitioner som avser förökningsmaterial för fruktplantor och fruktplantor, som till exempel definitioner av certifierat fruktplantmaterial, har flyttats till fruktplantföreskrifterna. Definitionerna av certifierat material har i stället anpassats till vad som gäller för de växter som omfattas av trädgårdsföreskrifterna. Definitionen av ansvarigt officiellt organ tas bort eftersom den kommer flyttas till trädgårdsförordningen³.

6 § Produktion och förvaring

³ Förordningen (1977:945) om trädgårdsväxters sundhet, sortäkthet och kvalitet

Femte stycket är borttaget då det avsåg fruktplantor. Sista stycket är borttaget då regeln finns i 11 a §.

8 § Fruktplantor och förökningsmaterial av fruktplantor

Vi har upphävt paragrafen och reglerna finns i stället i fruktplantföreskrifterna.

10 § Undantag

Vi har tagit bort hänvisningen till saluföring av fruktplantor och förökningsmaterial av fruktplantor.

11-11 c §§ Frihet från växtskadegörare m.m.

De tidigare paragraferna 11 – 11 b har delats i fler paragrafer, eftersom 11 a § utgörs av upplysningsparagrafer. De nuvarande hänvisningarna till våra föreskrifter när det gäller skyddsåtgärder för spridning och anmälningsplikt av växtskadegörare har rättats så att hänvisningen i stället lämnas till växtskyddslagen och växtskyddsförordningen.

Meningen som löd ”Odlingsareal, som används för odling av trädgårdsväxter, ska vara fritt från potatiscystnematoder (*Globodera pallida* och *G. rostochiensis*) samt potatiskräfta (*Synchytrium endobioticum*)” i tidigare 11 § andra stycket, har tagits bort eftersom detta framgår av Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 1995:94) om skyddsåtgärder mot spridning av växtskadegörare.

I 11 b § (tidigare 11 a §) förtydligar vi att undersökning av odlingsareal beträffande förekomst av potatiscystnematoder ska göras före varje odlingssäsong. Det överensstämmer bättre med skrivningen i artikel 4 i rådets direktiv 2007/33/EG om bekämpning av potatiscystnematod.

Vi har tagit bort hänvisningen till bilaga 4 eftersom bilagan har upphört att gälla. Bilagan innehöll instruktioner för Jordbruksverkets kontroll.

Ändringen av tidigare 11-11 b §§ till 11-11c §§ görs dels för att uppfylla juridiska formkrav, dels för att förtydliga kraven på undersökning av odlingsareal och dels för att vi inte ska föreskriva regler som gäller oss själva. Vi ger därför inga andra alternativ till ändringen.

12 – 12 a §§ Växtpass och följesedel

Den tidigare 12 § har delat på två paragrafer eftersom första stycket är en upplysningsparagraf. Texten i 2 § första stycket har ändrats för att förbättra läsbarheten. Det innebär ingen ändring i sak. I 2 § andra stycket har hänvisningen till saluföring av fruktplantor och förökningsmaterial av fruktplantor har tagits bort.

18 § Dokumentation

Vi har tagit bort hänvisningen till saluföring av fruktplantor och förökningsmaterial av fruktplantor i andra stycket.

19 § Kontroll

Vi har ändrat paragrafen till en upplysningsparagraf om att det är vi som utför kontroll. Vi har även flyttat hit en upplysning från 11 b § om att det är vi som provtar avseende frihet från potatiscystnematoder. Instruktionerna om hur kontrollen ska göras har vi tagit bort eftersom det utgör regler för vår egen kontroll. Reglerna ska i stället framgå av en beslutad kontrollinstruktion eller motsvarande dokument.

Kapitel 2 Allmänna certifieringsbestämmelser

1 § Allmänt

Vi har tagit bort hänvisning till 1 kap 8 § som upphävts och ändrat hänvisningen från 1 kap. 11 § till 1 kap 11-11a §§.

Kapitel 3 Särskilda certifieringsbestämmelser

1 – 25 §§ har upphävts och reglerna finns i stället i fruktplantföreskrifterna.

Kapitel 4 Bestämmelser för produktion av växter med minimikvalitet

Ordet CAC har ändrats till minimikvalitet i rubriken på kapitlet eftersom begreppet CAC endast används för fruktplantor.

1 § Allmänt

Vi har tagit bort hänvisningen till 1 kap 8 § eftersom paragrafen avsåg saluföring av fruktplantor och förökningsmaterial av fruktplantor.

4 § Fruktplantor och förökningsmaterial av fruktplantor, inklusive utsäde av vedartade fruktplantor

Paragrafen har upphävts. Reglerna framgår av 5 § och avser *Citrus* L. avsett för prydnadsväxtodling.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

De som berörs av ändringen är de företag som yrkesmässigt producerar och saluför fruktplantor och förökningsmaterial av fruktplantor avsedda för fruktodling genom att reglerna som gäller fruktplantor flyttas till fruktplantföreskrifterna.

Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Eftersom alla regler som gäller fruktplantor och förökningsmaterial av fruktplantor har flyttats till andra föreskrifter har den tidigare administrativa bördan kopplad till trädgårdsföreskrifterna minskat, se redogörelsen under C. Företag. I praktiken blir kostnaden för de företag som berörs av reglerna i trädgårdsföreskrifterna oförändrad, eftersom dessa regler inte ändras.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Förslaget går inte utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU.

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

I samband med de informationsinsatser vi kommer göra med anledning av de nya föreskrifterna som gäller saluföring av fruktplantor kommer vi även informera om hur trädgårdsföreskrifterna har ändrats på grund av det. De förändringar vi gör för att förbättra blanketten för anmälan av företagets verksamhet kommer även företag som producerar och saluför grönsaks- och prydnadsväxtplantor till del, eftersom de använder samma blankett.

B Kommuner och landsting

Markera med x

- (X) Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting.
Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkten i avsnitt B.
- () Regleringen bedöms få effekter för kommuner eller landsting.
Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkten i avsnitt B.

C Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

Markera med x

- () Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.
Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt B.
- (X) Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt B.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Föreskrifterna omfattar inte länge följande grupper

- 33 företag som yrkesmässigt producerar, importerar och säljer förökningsmaterial av fruktplantor avsedda för fruktodling och inom EU. Majoriteten av företagen bedöms vara mikroföretag eller små företag.
- Högst 10 företag eller organisationer som kommer ansöka om att Jordbruksverket ska fastställa officiell beskrivning eller officiellt erkänd beskrivning för sorter samt registrera sorterna i sortlistan.

Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader.

Reglerna om saluföring av fruktplantor är inte lika detaljerade i nuvarande trädgårdsföreskrifter som de regler som införs i fruktplantföreskrifterna. När det gäller registrering av sort har endast 4 sorter registrerats. Därför drar vi inte bort den kostnaden. Vi uppskattar vi att det är nedan upptagna kostnader som försvinner. Dessa är lägre än de kostnader som de nya reglerna i fruktplantföreskrifterna innebär.

Den summerade minskade administrativa kostanden blir 1 481 802 kr.

Underlag för beräkningarna kopplat till företag som producerar och saluför förökningsmaterial och fruktplantor

Som underlag för beräkningarna har vi tagit fram information om vilka företag som är berörda från vårt nuvarande register över trädgårdsföretag. Idag är det 17 företag som producerar eller

saluför certifierade fruktplantor. 16 företag producerar eller saluför CAC-plantor till yrkesmässig odling eller saluföring.

Vi har räknat på en lönekostnad 25 100 kronor vilket motsvarar trädgårdsmästare i Statistiska Centralbyråns löneregister (SCB 611). Det ger en timkostnad på ca 219 kronor inklusive sociala avgifter m.m.

Vi har använt Regelräknaren hos Tillväxtverket för att ta fram kostnaderna. Detaljerna för varje enskild beräkning framgår nedan.

För att göra bedömningen av tiden för de olika momenten har vi tagit hjälp av den referensgrupp vi har för arbetet med fruktplantföreskrifterna samt några av de berörda företagen.

Anmälan av företagets verksamhet till Jordbruksverket

Det är relativt få uppgifter som ska fyllas i blanketten för själva anmälan av företaget. Vi beräknar att det tar 15 minuter för företaget att fylla i uppgifterna. Anmälan ska egentligen bara göras en gång men dels är företaget är skyldigt att anmäla om några uppgifter angående anmälan ändras, dels måste vissa av uppgifterna fyllas i varje år i samband med anmälan om godkännande, certifiering och kontroll.

Anmälan gäller samtliga 33 företag.

Total kostnad: 1 782 kr/år.

Eftersom företagen i praktiken redan är anmälda i dagens register är det ingen ny kostnad som uppkommer genom föreskrifterna.

Ansökan om godkännande och certifiering av förökningsmaterial och fruktplantor och underlag för kontroll

I samma blankett som avser anmälan av företagets verksamhet kan företaget ansöka om att få förökningsmaterialet eller plantorna godkända eller certifierade. Företag som enbart har CAC produktion ska lämna information för kontroll.

Det är samma uppgifter som krävs i båda fallen. Vi räknar med att det tar 30 minuter att fylla i uppgifterna. Dessa ska lämnas en gång per år.

Ansökan och information gäller samtliga 33 företag.

Total kostnad: 3 597 kr/år.

Dokumentera övervakningen av produktionsplanen

Kravet på att ha en plan över produktionen framgår inte så tydligt trädgårdsföreskrifterna. Däremot finns kravet på dokumentation vilket bör motsvara den här beräknade kostnaden.

Arbetet med att dokumentera och övervaka hur planen följs och vad som sker i produktionen är ett omfattande arbete som görs löpande. Vi har gjort en uppskattning som innebär 2 timmars arbete per vecka under odlingssäsongen, ca 36 veckor per år. Samtliga 33 företag är berörda.

Total kostnad; 520 806 kr/år.

Register över inköp och försäljning

Vi har utgått från att uppgifterna kan tas fram ur bokföringen och att inget ytterligare register behövs. Vi räknar med att detta är ett löpande arbete och att det tar 2 timmar per vecka under hela året. Samtliga 33 företag är berörda.

Total kostnad: 948 368 kr/år

Ha dokumentation tillgänglig för kontroll

Det finns ett krav på att företagaren ska ha sin dokumentation tillgänglig för kontroll. Detta kan gälla såväl inför godkännande som certifiering eller kontroll av CAC-produktion. Kontroller inför godkännande och certifiering görs två gånger per år, vilket berör 17 stycken företag och en gång per år för CAC-produktion, vilket berör 10 stycken företag. Vi har gjort uppskattningen att det tar företagaren 30 minuter per kontrolltillfälle att ta fram och överlämna uppgifterna eller visa var kontrollanten kan få tillgång till dem.

Total kostnad: 5 467 kr/år.

Anmäla skadegörare

Företagarna ska anmäla skadegörare om de förekommer i en omfattning som överstiger gränserna som anges i föreskrifterna. Vi räknar med att detta inträffar en gång per år hos samtliga företag och att de anmäler detta till oss med e-post. Vi räknar med 15 minuter per företag och år. Samtliga 33 företag är berörda.

Total kostnad: 1 782 kr/år.

Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Här redovisar vi kostnaden för kontroll. Vi redovisar inte kostnaden för provning av om en sort är särskiljbar, enhetlig och stabil eftersom sådan kontroll inte utförts kopplad till trädgårdsföreskrifterna.

Kostnad för kontroll

Den kontroll som görs idag är kopplad till kontroll av skyddsåtgärder mot spridning av växtskadegörare och växternas sundhet. Vi tar dels ut en årlig grundavgift på 2 200 kr och en årlig tillsynsavgift på 2 600 kr. Dessutom tar vi en arealbaserad årlig avgift på 650 kr/ha för arealer mellan 0,1 och 20 ha. Det innebär minst 5 450 kr/år.

Företag som enbart säljer till slutkonsument betalar en årlig grundavgift på 400 kr och en tillsynsavgift på 700 kronor.

Vid efterkontroller debiteras företagen enligt en timtaxa och för avgifter för analys betalar företaget kostnaden för analys och transport av provet.

Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Ändringarna i trädgårdsföreskrifterna påverkar inte konkurrensförhållandena för företagen.

Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Ändringarna i trädgårdsföreskrifterna påverkar inte företagen på annat sätt.

Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Vi behöver inte ta särskild hänsyn till sådana företag, eftersom ändringarna inte innebär några ändrade förhållanden för företagen. Däremot kommer vi göra insatser kopplade till fruktplantsföreskrifterna, vilket även kommer nå de som fortfarande berörs av trädgårdsföreskrifterna.

C Samråd

Vi har inte skickat trädgårdsföreskrifterna på externt samråd.

D Konsekvenser för landsbygden

Ändringen har ingen påverkan på landsbygden

E Kontaktperson

anne-charlott.franzen@jordbruksverket.se – handläggare
charlotta.dahlberg@jordbruksverket.se – jurist